

TAJ ŠTO JE SVUDA VIDEO KRF

Branko Stevanović

BRANKO STEVANOVIĆ je rođen 23. marta 1966. godine u Bačkoj Topoli. Odrastao u Sevojnu, u Uzičkoj Crnoj Gori. Objavio je zbirku pesama TRAJANJA (1986) i zbirku kratkih proza NIKOLA VRANA I GOLUBOVI (1990).

Stvarno, znao sam jednog koji je svuda video krv. Ide on polako ulicom, kad, odjednom, kotrlja se ka njemu nečija krvava glava. Ili, ushite li mu se da popije čašu vode: odvrne polako slavinu, a ono — nije voda.

Ali kad je, na kraju, prerezao sebi žilu kucavicu, potekla je, umesto krvi, voda. Bistra i hladna.

TIŠINA

Tišina. Da. Ali već sledećeg trenutka lepota na sceni raširiće ruke i reći u mikrofoni:

— Big kiss to all of you!

Istovremeno, negde u Meksiku, musavi mališan izvadiće bodlju kaktusa iz svoje bosa noge.

U Japanu će penzionisani general počiniti harakiri.

U Lasi će Dalaj Lama prepoznati zrnice peska iz svog prošlog života.

U Beogradu će kum kumu opsovati mater.

U Parizu će klošar skinuti cipelu sa noge preminulog sabrata.

U Harlemu će jedan crnac drugom skrpati nož među rebra.

U Moskvi će se dobroćudni pijanac otrovati špiritusom.

U Londonu će se neki gospodin vratiti po kišobran, zaboravljen u telefonskoj govornici.

U Budimu će konobar gostu prosuti vino u krilo.

Negde će neko zaplakati od sreće.

Negde će neko umreti od smeha.

Zatim će lepota na sceni spustiti ruke, pucnuti prstima i reći:

— Let's do it again, guys!

Ona se može zvati: Joan Baes, Sade Adu, Sam Brown, Tanita Tikaram, Suzanne Vega, Sinead O'Connor... Bilo kako. Ali, ona ne može pevati bilo šta. Njena pesma se mora zvati »Silence«.

VELIKA GLUMICA

Zaista, zaista ti kažem: jedna od najboljih.

Još u detinjstvu je, zahvaljujući svojoj obdarenosti, neprekidno smišljajući nove nestašluke, glumila poslušnu i milu devojčicu.

Kasnije, kad već beše stasala u naočitu devojku, tako je verno oponašala naivnost, otmenost i dobrodušnost, da ni najbestidniji sladostrasnici nisu mogli naslutiti, ispod pažljivo odabranih delova odeće, tragove sadomazohističkih ljubavnih igara.

Nema tih reči kojima bi se mogla opisati lakoća s kojom je odigrala uloge uzorne supruge, brižne majke, besprekorne domaćice.

Sad glumi zbrčkanu staricu.

ESTEBAN

Esteban od Globusa je vladar nad vladarima. Njegov je Ekvator. Njegovi su Polovi. Ovaj i Onaj Svet. Kad podigne ruku, svi padaju ničice. Kad klimne, lete glave. Ne zna za milost. Ubija nezajajljivo. Kolje, stre-

lja, nabija na kolac, razapinje konjma o repove. Iz obesti i zadovoljstva. I da pokaže svoju moć. Njegova strast je neizmerna. Otrovao je oca. Zadržao majku. Obesio brata. Ne boji se Strašnog Suda: on je jedini sudija. Ne boji se ni crne, ni bele magije: on je jedini mag. Niko nema prava da misli bez njegovog odobrenja. Ne dozvoljava da ga gnjave knjigama, slikama, muzikom. Ptice u njegovom vrtu su preparirane, drveće je gvozdeno, trava plastična. Drugačije ne može biti. Kuda on prode trava ne raste, drveće se suši, ptice padaju mrtve.

Esteban je najjači, najpametniji. Ne treba mu prijatelja. Sam je sebi dovoljan. Sam sebi steže ruku. Sam sebe tapše po ramenu. On zna šta hoće. Sve je do tančina isplanirao. Ako ponestane ljudi, obučići će frak i otići na Južni Pol. Živeće među pingvinima. Oni će mu se klanjati, a on će ih ubijati, ubijati...

To beše san. Snevač, nazovimo ga imenom junaka njegovog sna, dakle gospodin Esteban, se nije probudio u znoju lica svog. Naprotiv: spavanje je smatrao bitnim elementom bitisanja, koji krepiti telo i duh; snevanje je prihvatao kao sporednu, prateću pojavu. Zato je, izašavši iz kupatila, gde se rasanio i obavio jutarnje formalnosti, misli usmerio na drugu stranu. Naime, uzalud pokušavajući da se seti razloga, nikako se nije mogao oteti utisku da je to jutro zbog nečega posebno. Mleko je bilo pred vratima. I novine. Pročitao ih posle ručka (staro pravilo od kojeg ni za živu glavu ne bi odstupio). Kiša nije padala. Telefon nije zvonio. Pa ipak... Nije li ga na taj dan napustila neka od njegovih žena? Ne, ne. Možda rođendan bliskog prijatelja? Nije. Ne igra li se kakva važna utakmica? Eh, toga bi se već setio. Još mu se, čim je ustao iz kreveta, na um navrzla neka dosadna melodija. Ponavlja je, preko volje, u sebi. Kad li ju je i gde čuo? Uh, što je to nezgodno! Šta vredi iskustvo, kad pored njega godine donose i sklerozu? Posle obilnog doručka, pogleda na sat: vreme je da izvede psa u šetnju. Svež vazduh će mu sigurno goditi.

Na ulici i u parku, ljudi su, bezazleno se osmehujući, u širokom luku zaobilazili gospodina Estebana i ogromnu crnu dogu što je tromo koračala pored njegove leve noge. Posmatrajući kako pas nervozno podiže levu zadnju šapu uz drvo pokraj staze, shvati da ga melodija ne ostavlja na miru. Ključala ga je po mozgu tako i toliko snažno, da se zbunjeno osvrtao, očekujući da spazi iza sebe čitav orkestar u smešnim paradnim uniformama. Sad se već ozbiljno zabrinuo za svoj razum. Po povratku iz šetnje se oddegao do klavira. Podigao je poklopac, prešao prstima preko dirki, počeo, nesigurno. To bi moglo biti to. Kad bi se samo setio naslova. Nešto neobično, kao »Intermecc« ili »Interkontinental«. A tekst? Priseća se: »Ustajte presrećni na Svetu...«

I ovo beše san. Probudih se na groblju. Tačnije — na grobu. Na glavom mi nećije ime i prezime, nekakvi datum. Skočivši, zapazim vrata: ulaz u grob. Iz mraka izroni Esteban.

— Gle, — šapnuh — vrata.

— Stvarno!? — čudio se. — Na mom grobu ih nema. Hajde da vidimo šta je u pitanju!

Iza vrata se nalazilo strmo, zavojito stepenište. Počesmo da se spuštamo...

Iz sna me trglo zvono. Ustajući, primetih: spavao sam na otvorenoj knjizi. Pred vratima me čekao Esteban.

— Udi — rekoh. A on:

— Zar smo sišli do kraja?

LONDON

Vladimir Đurić

VLADIMIR ĐURIĆ ĐURA je rođen u Beogradu 1960. godine. Diplomirao je Dramaturgiju. U pozorištu Boško Buha izvedena mu je drama Ban Strah, a u KCJ drama »Nevolje zbog uniforme«, na radiju drama Džet set, na televiziji drama Telefomanija. 1991. u izdanju Matice srpske izašla mu je novela »Super«.

Ta priča počinje u sumrak. U sumrak se boje prelivaju po nebu i zlatno postaje crveno, crveno postaje žuto. Nebo iznad sela je prošarano srebrnim strelama i vazduh je čist kao bela haljina. Oblaci su lenji kao prošlost, prošlost koja leži na jednom proplanku sa rukama podvijenim pod glavu. Ležeći na proplanku dečak vidi seoske krovove u daljini, raštrkane bez reda i razmišlja. Dečak je plavokos i njegova ramena su uska. Obučan je u pantalone od grubog teget sukna i mornarsku majku. Njegov nos se povija kao orač preko ovalnog lica, njegove crte su formirane, oči kao ugljen opasno prete nebu koje se gasi i pretvara u plavo mastilo. Njegove bosa noge ogrubele su na tabanima od hodanja, tako da im prija odmor na travi, pored maslačka i ljubičica. Miris prirode se polako uvlači u kosti kao nevidljivi dim i odlazi direktno u banku se-

ćanja, u kojoj će večito biti povlašćen među drugim mirisima. Taj miris znači muškarcima mnogo više nego što se to obično misli, miris trave iz detinjstva, podseća na sreću, ali onu pravu zaglavljenu iza teških rešetaka u osecaj nedostajanja.

Ono što dečak čuje iz daljine, to je zvuk zvana iz seoske crkve sa rozikastim zvonikom i zlatnim krstom na kupoli, čuje lepet krila nevaljalih ptica rugalica, čuje avionsku buku u daljini kao potmulu tutnjavu, čuje zrikavce koji trljaju svoje nožice, čuje neobičan piskav zvuk iza svoje glave. On skače na noge i gleda u travu, i između zelenkastih vlati primećuje crnu ljjigavu masu za koju mu se prvo učini da je neka odvratna bubekanja, ali ta masa za mahne repom i oda svoju pravu veličinu od pola metra. Dečak vikne na zmiju i ova preplašena pojuri u suprotnom smeru klackajući se

kroz travu kao tramvaj bez točkova. Bosonogi klinac pojuri za gmizavcem, više braon nego crnim krz gustu travu, šutirajući paprat poput dubreta koje se pretilo preko kontejnera, i tako trčeci sustigne zmiju ispred jednog ovećeg busena. Kao kobac ustremi se na svoj plen, skoči i desnom šakom uhvati zmiju pravo za vrat. Ustane sa njom u rukama gledajući je u glavu, dok se ona povija kao olovka u rukama iluzioniste. Dečak radosno potrči niz padinu. Položio je test, postao je lovac.

— Kako se zoveš dečače? — pita ga zmija, urokljivim očima.

— Jan — grubo odbrusi dečak.

Klara je bila devojka iz imućne beogradske porodice. Živela je u iluziji raspadajućeg sjaja. Njen deda je bio gospodin Matić, vlasnik nekoliko dućana po Beogradu. Imali su kuću u

Vlajkovićevoj ulici od koje je Klarinom ocu ostao samo jedan stan u prizemlju. U ostale su se doselili komunisti, posle rata i sa puškama za ubijanje medveda, osvojili svoju budućnost. Uglavnom, Klarinom ocu Petru, ostao je najveći stan, porodični nameštaj i skupocene slike i ikone. Deda je emigrirao u London odmah posle rata, kao i mnogi ljubitelji Ljotićevog Zbora, koji su se ne svojom krivicom našli ubeženi na listama za odstrel. Njena baba bila je Ruskinja, jedna od onih koje su emigrirale posle divne crvene revolucije u Petrogradu. Baba je svirala klavir i duh Bahovih partita uvek je lebdeo po nameštaju od teške hrastovine. Ali ako sada krenemo u priču o baba Lenochki odsmo u drugi roman. Klara je od svoje babe nasledila plavu kosu i oči safira, nasledila je duhovnu radoznalost slovenskih lepota i prirodnu otmenost, koja takve žene čini iz daljine slične porculanskim tvrđavama koje ne mogu osvojiti ni nomadi naoružani zapaljenim ovmovima. Ludilo je opet nasledila od majke, priproste žene nenaviknute na aristokratske uslove kakve joj je pružao život sa Klarinim ocem Perom. Petar Matić je dugo bio zaposlen kao knjigovođa u beogradskom preduzeću »Ineks«, iako je po struci bio pravnik i to školovan u Beču, on naprosto nije mogao da eliminiše svoje poreklo i odrednicu — moralno nepodoban za odgovorne poslove. Majka Ana, došla je u Beograd iz Požarevca, pobegavši od svojih strogih roditelja koji su je kao ćetka pod maltretirali da se uda za lokalnog prodavca klakera i slatkiša, između ostalog i sladoleda, koji je bio vrlo popularna ličnost u Požarevcu tog vremena. Pobjegla je na specifičan način. U Požarevcu je na poljani pored grada gostovao cirkus »Adrija«, a tada mlada ćerka obučara Ana se zaljubila u madiioničara iz predstave. Sa njim je i pobjegla u Beograd skrivajući se u opsenarskoj kutiji sa duplim dnom. Jedno vreme živea je cirkuskim životom kao pomoćnica madiioničara Zokija zvanog Zoroaster, u malim cirkuskim kolima bez kupatila. To je bilo presudno da se odluči na novi beg, preskačući kočice i kanape, svile naramene u svim duginim bojama razbacane po kabini kola koje je Zoroaster nemilice izvlačio iz rukava svog crnog plišanog fraka. Ana se sakrila u prtljajnik Dajmler Benca koji je ostao Peri u amanet od njegovog bogatog oca. Pera se ponosio tim kolima, iako su jedva radila, pogotovu na uzbrdicama, tako da ih je Pera vozio samo po užem centru grada, čisto iz aristokratskog inata. Slučaj je bio da se on našao te večeri u cirkusu, nije imao šta da radi, a bilo mu je do zabave, pa je otišao do Karadordevog parka, te odvratne kaljuge gde je čučao varjetetski život velegrada. Nije ni znao da će taj odlazak u cirkus da ga košta ženidbe. Ana se skrivala u njegovom stanu dve godine dok mu nije otkrila ko je, svo vreme se pretvarajući da je imala amneziju, te samim tim zaboravila svoje poreklo. Srećom bila je toliko zgodna da to Peri nije smetalo. Klarina majka Ana bila je neobuzdana divljakuša, tople krvi, provincijalka bez stida, seksualno nezajzljiva, čak i kad bi se oblačila u krznenе bunde baba Lenochke, čak i kada je ličila na pin up lepoticе sa naslovnih strana modnih žurnala, nešto u njenju pojavu odavalo je pripadnost nekom sasvim drugačijem svetu, svetu strasti i bludila. Pera nije mogao da obuzda tu smedokosu bahanatkinju, koja je volela noćni život, pijanke i vožnju kolima, ni kada mu je rodila Klaru, a ni kasnije kada ga je ona varala sa raznim polusvetom iz čaršije. Nije hteo da se razvede od nje, iako su mu to svi savetovali, jer je naprosto bio dobar čovek. Bio je zaglibljen u svoje knjige, u svoju izvanrednu biblioteku, gde je ostajao sam i usamljen kao prevareni vitez. Umotana u takvo poreklo i isprepletane priče i događaje, Klara nije mogla da postane normalna devojka, u smislu čedna, smerna, finih manira, poslušna itd. Već u osnovnoj školi počela je da pravi probleme, nije dolazila na časove, krila se u toaletima i pušila cigarete, sa drugaricama je krala čokolade po samoposlugama, a sa dečacima se ljubila filmski. Ali bila je toliko lepa da su joj svi to opraštali, mislili su da je andeo kome je dopušteno da se igra, i sa sobom i sa drugima. Imala je šta god je zaželela, najskuplje lutke iz Italije, jedina u razredu je imala bundu, zlatne narukvice i farmerke, imala je razne sitnice od kojih je njenom društvu zastajao dah, kao kinesku izrezbarenu kutiju za olovke od ružinog drveta, malu muzičku kutiju koju je

njen deda dobio iz Španije, ili kaledioskop od ćilibara koji joj je služio da dečacima podiže kosu na temenu ili nemački foto aparat kojim je stalno slikala. Fotografije su od malena bile njena strast, stalno je škljocala i pucala filmove, tražeći od Pere da joj te crno bele filmove razvija i da joj pravi slike, sve dok Peri nije dosadilo, pa je nije naučio da to sama radi. Ne treba pominjati ni činjenicu da su svi dečaci u školi bili zaljubljeni u Klaru, u tog malog demonskog andela sa večno napućenim usnama. Klara nije volela svoju majku, koja se većito drala po kući ili se razulareno smejala, a dah alkohola kada bi je poljubila, bio je devojčici i više nego odvratn. Gledala je majku u prozirnoj spavaćici kako noću izlazi na balkon sa kristalnom čašom u rukama da bi posmatrala mesečinu i mrzela je njene potajne trubadure. Tada nije još ni shvatala o čemu se radi, zbog čega njena majka plače u kupatilu naga na plavim pločicama, zbog čega razbija ogledala kada na vrat stavlja bisere. Jedinu ljubav koju je preuzela od majke, bila je opsesija cvećem. Njihov veliki stan bio je uvek prenatrpan vazama sa cvećem, magnolije su visile sa zidova, zelenkade i hortenzije po ćoškovima, zivac se spuštao niz gelendere, bilo je tu i gardenija, krotona, dufenbahija, limunovog lišća, čak i saksija sa crnim ružama. Klari je upravo crna ruža bila pojam lepote, sjaj sakriven unutra od pogleda prostodušnih duša, lepote tame. Devojka se nikada nije plašila noći, tama je bila njeno prirodno agregatno stanje u okrilju koje su iz nje izlazili retki mirisi i osmesi. I kada je hodala kroz stan na persijskim tepisima, kada je prolazila pored skupocenog nameštaja od ružinog drveta protkanog srebrom koji je dedi pravio po narudžbi bečki bidermajster majstor Pomecki, ili pored ogledala sa zlatnim ovalom, Klara je osećala mrak i svoju prirodu noćnog bića. Zato se najbolje osećala u maloj prostoriji na kraju stana, koju je njen otac preuredio u mračnu komoru za razvijanje fotografija, tamo bi sedela u polutami osenčena crvenkastim oreolom male sijalice sa leve strane naktasne na kojoj su stajale posude sa fiksirom i razvijanjem. Satima bi tako ćutala i gledala u zidove, koji su se kroz maglu rastvarali i iza kojih je videla obrise nepoznatih preдела i sasvim sasvim tiho slušala neki rapavi glas koji je kao muzika dopirao iz njenih stopala. To su verovatno bili duhovi koji su bili zaljubljeni u njene tabane.

Ispod planinskog vrha Kupinova glavica na Homoljskim planinama, nalazilo se malo seoce zvano Medvedik. Deda Silanova koliba bila je desetak kilometara udaljena od seoca. Tu je mali Jan provodio svoje dane detinjstva. Deda Silan je bio pravi gorštak sa svojih dva metra visine, jarećom bradicom i pogledom ostrim kao ćelik. Nosio je pantalone od grubog sukna i gunj od medvede dlake. Nedaleko u svojoj okolini bio je poznat kao ćudak koji poznaje tajnu lekovitog bilja i čiji dodir može da izleći bolesnike. Njegovo imanje sastojalo se od brdske kućice i štale u kojoj su živele dve koze, krava i mnoštvo kokošaka. Deda Silan je najbolje na svetu umeo da pravi koziji sir u svojim teškim kacama u podrumu kuće. Vegeterijanska ishrana podspešivala je njegov duh i iako je imao dosta godina, niko mu ne bi dao više od pedeset. O deda Silanu kružile su neverovatne priče, čak i u mestima na kilometre udaljenim od Medvedika. Seljaci su ga se plašili, što zbog njegove visine i prirodne snage, što zbog tajnih sila kojima je umeo da upravlja. Mnogi zalutali ćobani koji bi se motali u blizini njegove kuće, imali su neobjašnjive i neskivkane vizije, zbog kojih su bežali sa tog mesta glavom bez obzira, jedan ćobanin, mladić iz susednog sela, u po bela dana je prišavši deda Silanovju kući, ugledao dve ogromne zveri, najviše nalik na lavove, sa crvenim očima i krznom od zlata, kako mirno prvu vodu sa izvora pored dedine daščare. Drugi je video svetlosnu reku koja je treperavo lebdela preko trave, treći je video utvu zlatokrilu koja je imala oblik mlade devojke i letela iznad krošnji ćetnara. Mnogi seljaci i seljanke bili su uvereni da se oko deda Silanove kuće skupljaju veštice, koje nage jure kokoške po dedinom dvorištu i kolju ih svojim srebrnim zubima. Uglavnom zbog svega ovoga dedinu su kuću izbegavali i obilazili je u širokom luku. Ponekad su ljudi u grupama dolazili kod deda Silana vodeći sa

sobom neku bolesnu osobu, kojoj medicina nije mogla pomoći i ostavljali je u dvorištu njegove kuće, da bi potom uplašeni pobjegli glavom bez obzira tvrdeći da čuju nerazgovetne zvuke u ušima i da imaju nesvesnicu. Bolesna osoba bi se kroz nekoliko nedelja živa i zdrava vraćala kući, učvršćujući tako još više mit o ćarobnim moćima Janovog dede. Do svoje desete godine, Jan o svom dedi nije imao nikakvo mišljenje koje bi se razlikovalo od mišljenja bilo kog unuka, deda je bio deda. Njegova majka Ena i otac Živorad svakog leta dolazili su iz Beograda i ostavljali dečaka dedi na čuvanje. Ena i Živorad su znali da dečak voli prirodu i da mu je lepo sa dedom, a o glasinama nisu ništa znali. Dedina ćerka Ena bila je posledica njegovog braka sa baba Nedeljkom o kojoj se znalo vrlo malo. Nedeljka je živea u velikom gradu Čačku i sasvim slučajno se upoznala sa deda Silanom, a taj slučaj zaslužuje pažnju. Nedeljkin roditelji bili su dodoši iz Dalmacije u Čačak, gde su se naselili sa kolonistima. Otac Nedeljkin bio je Italijan, zvaо se Đuzepe i pravio je tkanine. Otvorio je radnju u Čačku i ubrzo se obogatio, tako da je Nedeljka živea u raskošnoj kući i uvek imala sve što je htela. Njena majka Lina je, bila prava Dalmatinka, iz okoline Splita, koja je imala gadnu narav i andeosku lepotu. Nedeljka je obe stvari nasledila uz još jednu neobičnu, naime od rođenja je bila nema. Zbog te mane, roditelji su je sakrivali u kući i nisu je dali u škole. Nedeljka je jednog dana pobjegla iz roditeljskog doma i otišla u nepoznatom pravcu. Niko godinama nije znao šta je sa njom i proglasili su je mrtvom. U haljini od italijanske svile lutala je po brdima u Srbiji, upravo u vreme kad je izbio drugi svetski rat. U takvim uslovima, Đuzepeu nije napamet padalo da traži svoju nestalu ćerku, već je započeo svoju saradnju sa okupatorima, što ga je kasnije koštalo glave. Nedeljka se onako mutava krila po brdima, dobijajući od seljaka hranu da preživi. Jedno vreme živea je u jednoj porodici u blizini Medvedika, gde je radila sve kućne poslove. Domaćin kuće gazda Mita primio je nesrećnu devojku na molbu svoje dve ćerke, koje su mu bile sve u životu posle smrti njegove žene Stojanke. Cerke su bile desetak godina mlade od Nedeljke, ali su je obožavale zbog njene lepote i zbog raznih znanja kao što je bilo krojenje i šivenje haljina, pletenje džemperа, izrada dugmadi i kalupova za nakit. Gazda Mita je potajno bio zaljubljen u svoju došljakinju, ali mu tvrdi patrijarhalni moral srpskog seljaka nikada nije dao da to mladoj Nedeljki i pokaže. Godinu dana kasnije sumanuti momci, izgladneli i neobrijani, dezertari iz ćetničkog pokreta zapalili su gazda Mitinu kuću i ubili Mitu i njegove dve ćerke. Nedeljka se sakrila u skladište kukuruza i tako ostala živa. Izbezumljena bežala je čitave noći kroz šumu prekrivenu snegom. Na izmaku snage pala je polumrtva u dvorištu deda Silana, koji je i tada izgledao potpuno identično kao i mnogo godina kasnije. Silan je pokupio Nedeljku i odneo je u svoju kolibu. Lećio je nekoliko nedelja i uspeo je čak i da joj povratni moć govora. Devojka fascinirana snagom svog dobroćinitelja, ostala je u njegovoj kući da mu pomaže. Silan se zaista zaljubio u lepu neznanku i posle nekog vremena, napravili su dete. Kad je mala Ena porasla, rat se već bio završio i Nedeljka je odlučila da se vrati u Čačak. Silan se nije protivio, čak je i pomogao Nedeljki i Eni da se vrate u grad. Roditeljska Nedeljkinа kuća u Čačku, bila je prazna posle rata, jer su Đuzepe i Lina odvedeni u zatvor i streljani od strane nove vlasti, koja je dobila rat. Nedeljka je imala problema da se useli u svoju kuću, jer se na nju bio nameraćio izvesni Radivojević, neko i nešto u policiji, koji je oduvek žudeo za bogatstvom i velikim kućama. Radivojević je nameravao da uhapsi Nedeljku, zbog činjenice da je ona bila mrtva prema podacima iz opštine grada i kao takva nije imala prava na nasledstvo kuće. On je sa dva policajca u uniformama došao u Nedeljkinu kuću i pokušao da sprovede svoju volju. Dočekao ih je Silan i za pola sata panduri su pobjegli iza kuće vrišteći. Posle tog slućaja više nikom nije padalo napamet da odlazi u Nedeljkinu kuću. Silan se vratio u brda, a Nedeljka je ostala da podiže Enu. U gradu se proćulo da je Nedeljkinа kuća puna nećistih sila i da u njoj živi žena koja je bila mrtva.

(odlomak iz romana)